

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/71/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5323201388
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5323201388.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov, matka: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, XXX XX A., doručovacia adresa: D. XXX XXX XX E. F. a otec: A. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Mesto H., doručovacia adresa: I. J. XX, XXX XX H. zastúpený splnomocneným zástupcom ELOJ ÚNIA (Ekonomicko-legislatívna ochrana jednotlivca), Horný val 8/17, 010 01 Žilina, IČO: 37 903 349, o návrhu otca na zníženie výživného pre maloleté dieťa a o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č. k. CA-14P/58/2023-62 zo dňa 25.07.2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného pre maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX
p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom č. k. CA-14P/58/2023-62 zo dňa 25.07.2023 vo výroku I. návrh otca na zníženie výživného pre maloletého A. zamietol. Vo výroku II. návrh matky na zvýšenie výživného pre maloletého A. zamietol. Vo výroku III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil § 28 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine), ako aj § 2 ods. 2, § 35, § 36, § 37 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 185 ods. 1, § 187 ods. 1, § 191 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

V odôvodnení súd prvej inštancie poukázal na to, že naposledy bolo o výživnom vo vzťahu k maloletému dieťaťu rozhodované rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 14P/58/2021-47 zo dňa 22.06.2022, kde bolo určené ho platiť k rukám matky vo výške 130 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci od 29.12.2021. Otec trval na znížení výživného podľa návrhu na sumu 25,38 eur mesačne, v priebehu konania na výšku, o ktorej mal rozhodnúť súd na pojednávaní. Matka so znížením výživného nesúhlasila a navrhla ho zvýšiť na sumu 160 eur mesačne. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že zmena pomerov maloletého dieťaťa nastala v tom, že dieťa nastúpilo do škôlky, pribudol výdavok v škôlke 62 eur. Od júna 2022, od doby poslednej úpravy výživného uplynul viac ako rok, čím sa podstatne zvýšili životné náklady. V ďalšom súd prvej inštancie porovnal pomery rodičov v čase posledného rozhodovania o výživnom, kedy matka bola v júni 2022 nezamestnaná, poberala podporu v nezamestnanosti 320 eur, prídavok

na dieťa 25 eur mesačne. V súčasnosti pracuje na základe dohody ako obsluha v bufete s čistým mesačným príjmom cca 140 eur mesačne, poberá prídavok na dieťa 60 eur mesačne a náhradné výživné. U matky k iným zásadnejším zmenám nedošlo. Otec v júni 2022 pracoval len brigádne s čistým príjmom podľa vlastného vyjadrenia na pojednávaní 600 až 650 eur. V roku 2023, aj v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku otec uviedol, že od firmy, v ktorej je jediný spoločník a konateľ, má príjem 60 eur a zisky firmy, ktoré sú tiež jeho, vychádzajú cca na 1000 eur mesačne. Z takéhoto príjmu súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní o návrhu otca, aj matky. Súd prvej inštancie skonštatoval, že u otca došlo k podstatnej zmene pomerov, teda k podstatnému nárastu príjmu minimálne o 350 až 400 eur mesačne. Otec nepreukázal zníženú pracovnú schopnosť, ani invaliditu. Táto skutočnosť oproti júnu 2022 nie je nová, preto nemôže byť dôvodom na zníženie výživného. Zhoršovanie zdravotného stavu v dôsledku práce otec nepreukázal. Otcov stav zrejme nie je natoľko vážny, aby mu bránil dosahovať príjem, keď jediným liekom, ktorý užíva, je liek, ktorý patrí do skupiny perorálne antikoagulanty a používa sa na prevenciu pred trombózou. Neužíva lieky na podporu srdcovej činnosti. Za tento liek nedopláca. Vyšetrenia u lekára sú platené zo zdravotného poistenia. V ďalšom súd prvej inštancie poukázal na to, že náklady na bývanie v júni 2022 otec uvádzal celkovo 360 eur, v súčasnosti 430 eur, čím mali vzrásť o 70 eur mesačne. Skonštatoval, že výdavky na bývanie síce vzrástli otcovi, avšak táto skutočnosť nemôže byť na úkor maloletého dieťaťa vo forme zníženia výživného. Otec musí hľadať lacnejšie alternatívy bývania, napr. ubytovňu. Pribudol mu výdavok 14 eur v súvislosti s vyhláseným konkurzom na jeho majetok, ale súčasne mu zanikli dlhy. Otec musí upraviť niektoré svoje výdavky v prospech dieťaťa, najmä výdavok na mobilný telefón, v súčasnosti nadštandardných 50 eur mesačne. Výdavky na pohonné hmoty na súkromné účely. Súd prvej inštancie poukázal na to, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Rovnako neobstojí ani tvrdenie otca, že to, že bol na jeho majetok vyhlásený konkurz, táto skutočnosť by mohla odôvodniť zníženie výživného. Tento stav si otec zavinil sám tým, že sa nezodpovedne zadlžoval a dlhy následne riadne a včas nesplácal. Iná podstatná zmena pomerov u otca v rámci dokazovania preukázaná nebola. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného bral v prvom rade do úvahy najlepší záujem maloletého dieťaťa s tým, že zníženie výživného nikdy nie je v záujme dieťaťa a malo by byť celkom výnimočným rozhodnutím, ak sa pomery menia radikálne, že nemožno spravodlivo požadovať od povinného rodiča plnenie vyživovacej povinnosti v určenom rozsahu. Povinnosťou každého rodiča je povinnosť korigovať svoje výdavky tak, aby predovšetkým mohli plniť vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona. Súd prvej inštancie v súvislosti s návrhom matky na zvýšenie výživného na sumu 160 eur poukazuje na zistenú zmenu pomerov otca, matky a maloletého dieťaťa. Od určenia výživného uplynul rok, došlo síce k nárastu výdavkov pre maloleté dieťa, a to v časti týkajúcej sa životných nákladov, avšak sčasti je táto zmena pomerov kompenzovaná tým, že došlo k nárastu výšky prídavku na dieťa zo sumy 25 eur v júni 2022 na sumu 60 eur od 01.01.2022 a opakovanou inflačnou pomocou štátu v rokoch 2022 a 2023. Súd prvej inštancie na takýto príjem matky pri posudzovaní návrhu na zvýšenie výživného prihliadal a mal za to, že nie je dôvodný, preto ho zamietol. Rovnako zamietol aj návrh otca na zníženie výživného.

2. Proti výroku I. rozsudku o zamietnutí návrhu na zníženie výživného v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec. Uviedol, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom nevysporiadal s doloženými listinnými dôkazmi s tým, že otec ako konateľ spoločnosti rozhodol, že v zmysle zákona stanovil minimálny príjem, z ktorého sa vypočítava vymeriavací základ na odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne. Rozhodol sa tak pre zlú ekonomickú situáciu a jeho odvody vychádzajú z minimálneho vykázaného príjmu, čo by malo vytvoriť podklad pre súd, aby podľa tohto nastavenia zväzil znížiť určenú vyživovaciu povinnosť na maloleté dieťa. Súd nemôže prejednávať u otca, čo by mohol, keby alebo konštatovať, že si príjem účelovo znížil pre to, aby nemusel platiť súdom stanovené výživné. Čo sa týka kolíznej opatrovnícky, táto nebola zisťovať sociálne pomery u otca na novej adrese v G. K. XX, a teda jej správanie nemá reálnu oporu v jej záverečnom zhodnotení, že nesúhlasí so znížením vyživovacej povinnosti. Matka nemá záujem vyjsť otcovi v ústrety vo veci možného dočasného zníženia nastavenia splácania omeškaného výživného u súdneho exekútora, ktorý nemá možnosť o tejto veci rozhodnúť sám, keďže zákon oprávňuje oprávneného nesúhlasí so znížením exekučných splátok, čo je pre exekútora záväzná. Otec znovu poukázal na to, že ho má zlá ekonomická situácia položiť, nevie utiahnuť podnikateľské náklady, vyživovaciu povinnosť a svoje nevyhnutné životné náklady. Otec sa nechce uberať cestou zisťovania, či matka nepožíva návykové látky alebo či penzum pracovného času matky u zamestnávateľa zodpovedá deklarovanej skutočnosti o brigádnom charaktere zamestnania. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že háji v konaniach o výživné záujem maloletého dieťaťa a nie rodičov. Nie je zaujatý voči niektorému z rodičov a suma 130 eur mesačne pre dieťa je z pohľadu potrieb dieťaťa vo veku 5 rokov primeraná. Otec riadne nepreukázal, že má zníženú schopnosť pracovať zo zdravotných dôvodov. V ďalšom podaní uviedol, že súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania. K tvrdeniam otca sa už opakovane vyjadril. Na vyjadreniach trvá.

4. Čo sa týka otca, tento uviedol, že zotrváva na podanom odvolaní a súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

5. Iné vyjadrenia do konania doložené neboli.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 3 ods. 5 písm. a/ CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 CMP a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospeje k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených požiadaviek. Odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil. S poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti dopĺňa nasledovné.

9. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami, konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, vedomosťami, získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery sami o sebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totižto nemusí mať žiaden preukázateľný príjem alebo nízky preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa, na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá). Na druhej strane rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Predpokladom na zmenu právoplatného rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov podstatného (kvalifikovaného) rázu, v dôsledku ktorého je treba zmeniť aj výšku výživného. Zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je základnou a prvoradou skutočnosťou, relevantnou pre posúdenie opodstatnenosti nároku osoby dožadujúcej sa návrhom buď zníženia alebo zvýšenia výživného. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného ako v čase predchádzajúceho, tak i nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Pri posudzovaní zmenených pomerov je potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výšky výživného. Dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len taká zmena pomerov, za

ktorých bolo doposiaľ určené výživné, ktorá sa výrazným spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia.

Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne – vývojom životných nákladov v zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod., na strane oprávneného sú takými okolnosťami napr. nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí, zmena pomerov a pod.

10. Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie o nezistení dôvodov pre zníženie vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa a v uvedenom smere poukazuje na správny postup súdu prvej inštancie, ktorý skúmal zmenu pomerov na strane otca, ktorá by odôvodňovala zníženie jeho vyživovacej povinnosti, tak ako to požadoval v návrhu. Pri hodnotení zmeny pomerov účastníkov od posledného rozhodovania o výživnom zhruba spreď roka súd prvej inštancie konštatoval, že k zmene pomerov došlo na strane všetkých účastníkov konania. K zmene pomerov došlo na strane otca z dôvodu nárastu jeho príjmu cca o cca 350-400 eur mesačne (podľa jeho tvrdenia), došlo aj k zvýšeniu jeho nákladov na bývanie cca o 70 eur mesačne. Došlo aj k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré nastúpilo do predškolského zariadenia, s čím boli spojené zvýšené výdavky, rovnako sa zvýšila aj výška rodinného prídavku na sumu 60 eur mesačne. Tieto zmeny pomerov v sumare, nie sú dôvodom na zmenu – zníženie vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu, nakoľko sa závažným spôsobom neprejavili v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia o výživnom.

11. Odvolací súd odvolanie otca nepovažuje za dôvodné. V úvode je potrebné zdôrazniť, že odvolacie námietky otca majú len všeobecný charakter, neobsahujú žiadnu skutkovú a právnu argumentáciu, viažucu sa vecne k napadnutému výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom na absenciu konkrétosti vznesených odvolacích námietok odvolací súd rovnako len vo všeobecnej rovine konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, a teda ani prieskumom z úradnej moci nebola zistená dôvodnosť námietky nesprávne alebo neúplne zisteného skutočného stavu veci zo strany súdu prvej inštancie.

K námietke otca, že kolízna opatrovníčka nebola prešetrovať pomery na jeho novej adrese v G. K. L. XX, odvolací súd poukazuje na správu z prešetrovania pomerov v rodine zo dňa 27.06.2023, v ktorej kolízna opatrovníčka riadne prešetrila v tom čase aktuálne pomery účastníkov konania. Kolízna opatrovníčka háji predovšetkým záujmy maloletého dieťaťa, a prešetrovala pomery maloletého dieťaťa v rodine matky. Rovnako sa oboznámila aj s finančnou situáciou otca a matky. Námietka otca v tomto smere je neúplná, nedostatočná, nie je zrejmé, či a kedy malo dôjsť k zmene adresy bývania otca, a akým spôsobom by to ovplyvnilo zistený skutkový stav pred súdom prvej inštancie, prípadne odvolacím súdom. Ďalšie námietky otca sú pre dané konanie irelevantné (zníženie nastavenia splácania omeškaného výživného u súdneho exekútora, zisťovanie, či matka požíva, resp. nepožíva návykové látky alebo, aký je fond pracovného času matky u zamestnávateľa a či zodpovedá deklarovanej skutočnosti o brigádnom charaktere zamestnania).

Súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, čo bolo dôvodom na potvrdenie výroku I. v napadnutej časti a závislého výroku III. o trovách konania rozsudku súdu prvej inštancie.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platili (§ 49 CMP), pokiaľ v konaní nie sú zistené dôvody hodné osobitného zreteľa. Takéto dôvody v danej veci zistené neboli, preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e príпустné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).